

[Till Innehållet](#)

[Skolverket logotyp](#)

- [Innehåll A-Ö](#)
- [Lättläst](#)
- [Languages](#)
- [Sök](#)

Undervisning

[Förskolan](#)

- [Läroplan](#)
- [Förskollärarlegitimation](#)
- [Stöd i arbetet](#)
- [Inspiration och reportage](#)
- [Kompetensutveckling](#)
- [Forskning](#)

[Förskoleklassen](#)

- [Läroplan](#)
- [Kartläggning](#)
- [Lärar- och förskollärarlegitimation](#)
- [Stöd i arbetet](#)
- [Inspiration och reportage](#)
- [Kompetensutveckling](#)
- [Forskning](#)

[Fritidshemmet](#)

- [Läroplan](#)
- [Lärar- och förskollärarlegitimation](#)
- [Inspiration och reportage](#)
- [Kompetensutveckling](#)
- [Stöd i arbetet](#)
- [Forskning](#)

[Grundskolan](#)

- [Läroplan och kursplaner](#)
- [Bedömning](#)
- [Nationella prov](#)
- [Betyg](#)
- [IUP med omdömen](#)
- [Lärarlegitimation](#)

[Anpassade grundskolan](#)

- [Läroplan och kursplaner](#)
- [Bedömning](#)
- [IUP med omdömen](#)
- [Betyg](#)
- [Lärarlegitimation](#)

[Specialskolan](#)

- [Läroplan och kursplaner](#)
- [Bedömning](#)
- [Nationella prov](#)
- [IUP med omdömen](#)
- [Betyg](#)
- [Lärarlegitimation](#)

[Sameskolan](#)

- [Läroplan och kursplaner](#)
- [Bedömning](#)
- [Nationella prov](#)
- [IUP med omdömen](#)
- [Betyg](#)
- [Lärarlegitimation](#)

[Gymnasieskolan](#)

- [Läroplan, program och ämnen](#)
- [Bedömning](#)

- [Nationella prov](#)
- [Betyg](#)
- [Lärarlegitimation](#)

[Anpassade gymnasieskolan](#)

- [Läroplan, program och ämnen](#)
- [Betyg](#)
- [Lärarlegitimation](#)

- [Stöd i arbetet](#)

[Vuxenutbildningen](#)

- [Komvux i svenska för invandrare \(sfi\)](#)
- [Komvux på grundläggande nivå](#)
- [Komvux på gymnasial nivå](#)
- [Komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå](#)
- [Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå](#)

[Dansarutbildningen](#)

- [Läroplan och kursplan](#)
- [Bedömning](#)
- [Betyg](#)
- [Nationella prov](#)

Skolutveckling

- [Leda och organisera](#)
- [Kvalitetsarbete](#)
- [Digitala nationella prov](#)
- [Säkerhet och krisberedskap](#)
- [Statsbidrag](#)
- [Forskning och utvärderingar](#)
- [Statistik](#)
- [Kurser och utbildningar](#)
- [Inspiration och stöd i arbetet](#)
- [Anordna och administrera utbildning](#)
- [Nationella skolutvecklingsprogram](#)

Regler och ansvar

- [Ansvar i skolfrågor](#)
- [Förändringar inom skolområdet](#)
- [Skollagen och förordningar](#)
- [Allmänna råd](#)
- [Sök förordningar och föreskrifter \(SKOLFS\)](#)
- [Så styrs skolan](#)
- [Lärar- och förskollärarlegitimation](#)
- [Barnkonventionen](#)

För dig som ...

- [Vill bli lärare](#)
- [Är arbetsgivare](#)
- [Är elev, förälder eller vårdnadshavare](#)
- [Är skolbibliotekarie](#)
- [Är studie- och yrkesvägledare](#)

Om oss

- [Kontakta oss](#)
- [Vår verksamhet](#)
- [Organisation](#)
- [Jobba hos oss](#)
- [Kalender](#)
- [Publikationer](#)
- [Nyhetsbrev och sociala medier](#)
- [Hantering av personuppgifter](#)
- [Öppna data](#)
- [Press](#)
- [Aktuellt](#)
- [Innehåll A-Ö](#)

- [Lättläst](#)
- [Languages](#)
- [Start](#)
- › Regler och ansvar
- › [Ansvar i skolfrågor](#)
- › Nyanlända elevers utbildning

Öppna innehållsförteckningen

Stäng innehållsförteckningen

- [Begreppet nyanländ elev](#)
- [Rätt till utbildning i skolformer för barn och unga](#)
- [Behörighet och rätt till utbildning inom komvux](#)
- [Mottagande till utbildning](#)
- [Bedömning av nyanlända elevers kunskaper](#)
- [Årskursplacering](#)
- [Stöd för nyanlända elever](#)
- [Förberedelseklass](#)
- [Prioriterad timplan](#)
- [Individuell studieplan](#)
- [Anpassad timplan](#)
- [Studiehandledning på modersmålet](#)

Vissa flyktingar från Ukraina kan nu bli folkbokförda. Den som uppfyller kraven för att bli folkbokförd har samma rätt till utbildning som andra personer som är eller ska vara folkbokförda här i landet, och barn som ska vara folkbokförda omfattas av skolplikt i Sverige.

[Läs mer om detta här](#)

Det är Skatteverket som beslutar om folkbokföring.

[Information om folkbokföring av personer från Ukraina, Skatteverkets webbplats](#) [Länk till annan webbplats.](#)

Nyanlända elevers utbildning

Samma regler gäller för nyanlända elevers utbildning som för andra elever. Men det finns också särskilda bestämmelser för nyanlända och vissa andra elever, exempelvis bestämmelser om en inledande bedömning av kunskaper och vissa stödåtgärder. Här hittar du information om de bestämmelserna, samt svar på frågor om rätt till utbildning för asylsökande och vissa andra barn och unga.

[Frågor och svar om utbildning för personer som flytt från Ukraina](#)

Begreppet nyanländ elev

Vem räknas som nyanländ enligt skollagen?

Med nyanländ avses i skollagen den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i Sverige, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då hen fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Källa: 3 kapitlet 12 a § skollagen.

Rätt till utbildning i skolformer för barn och unga

Vilka barn och unga har rätt till utbildning i Sverige?

Barn och unga som ska vara folkbokförda i Sverige har rätt till utbildning enligt skollagen.

Det finns även vissa grupper av personer som ska anses som bosatta i Sverige vid tillämpningen av skollagen, trots att de inte ska vara folkbokförda här. Barn och unga som tillhör de grupperna har också rätt till utbildning, dock med vissa begränsningar. Det gäller exempelvis barn och unga som är asylsökande, barn och unga som har ansökt om eller fått uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som inte är eller ska vara folkbokförda samt barn och unga som vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (är papperslösa).

Barn som anses bosatta i utlandet hos sina vårdnadshavare har samma rätt till utbildning i förskoleklassen, grundskolan eller anpassade grundskolan som barn som anses bosatta i Sverige, om minst en vårdnadshavare är svensk medborgare.

Källor: 29 kapitlet 2-3 §§ skollagen och 4 kapitlet 2 § skolförordningen.

Vilken rätt till utbildning har barn och unga som är asylsökande eller som har ansökt om eller fått ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd?

Barn och unga som är asylsökande eller som har ansökt om eller fått ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som inte är eller ska vara folkbokförda har rätt till utbildning i:

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- specialskola
- sameskola
- fritidshem
- gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år.

Barn och unga med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som uppfyller kraven för att folkbokföras i Sverige har samma rätt till utbildning som andra barn och unga som är eller ska vara folkbokförda här i landet. Det innebär bland annat att de har rätt att påbörja sin utbildning i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola senast under det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. Barn som är eller ska vara folkbokförda omfattas också av skolplikt i Sverige.

Källor: 7 kapitlet 2 §, 15 kapitlet 5 § och 29 kapitlet 2-3 §§ skollagen.

[Vilka barn har skolplikt?](#)

[Antagning till gymnasieskolan](#)

[Antagning till anpassade gymnasieskolan](#)

Vilken rätt till utbildning har barn och unga som vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning?

Barn och unga som vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (är papperslösa) har rätt till utbildning i:

- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- specialskola
- sameskola
- gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år.

Källor: 29 kapitlet 2-3 §§ skollagen.

Har elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan rätt att fullfölja sin utbildning när de passerat åldersgränsen för påbörjande av utbildning?

Ja. Åldersgränsen för utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola gäller påbörjande av utbildning. Elever har rätt att fullfölja en påbörjad utbildning även efter att de passerat åldersgränsen. Det innebär exempelvis att en elev som är asylsökande har rätt att gå klart en påbörjad utbildning i gymnasieskolan även efter att eleven fyllt 18 år.

För elever som påbörjat ett introduktionsprogram i gymnasieskolan gäller rätten att fullfölja utbildningen även om den individuella studieplanen ändras eller om eleven byter till ett annat introduktionsprogram. Rätten att fullfölja det påbörjade introduktionsprogrammet eller ett annat introduktionsprogram gäller också efter en eventuell flytt till en annan kommun.

Källor: 17 kapitlet 15 § och 29 kapitlet 2-3 §§ skollagen.

[Rätt att fullfölja utbildning på introduktionsprogram](#)

Har asylsökande elever över 18 år som läst på ett introduktionsprogram rätt att gå över till ett nationellt program?

Nej. Asylsökande elever på introduktionsprogram har inte rätt att gå över till ett nationellt program efter att de fyllt 18 år. Det är Skolverkets tolkning av de aktuella bestämmelserna.

Det finns dock inget hinder utifrån skolans författningar att en kommun ändå erbjuder utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan till asylsökande ungdomar som fyllt 18 år. Det innebär att möjligheterna till utbildning kan se olika ut i olika delar av landet.

Detta gäller även för vissa andra ungdomar, bland andra ungdomar som ansökt om eller fått ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som inte är eller ska vara folkbokförda i Sverige, ungdomar med tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kapitlet 15 § utlänningslagen och ungdomar som är papperslösa.

En kommun kan under vissa förutsättningar få statlig ersättning för asylsökande elever som innan de fyllt 18 år har påbörjat ett introduktionsprogram och som därefter har påbörjat ett nationellt program efter 18 års ålder.

Källor: 15 kapitlet 5 §, 16 kapitlet 29 och 37 §§, 17 kapitlet 15 § och 29 kapitlet 2 - 3 §§ skollagen samt proposition 2009/10:165 sidan 592.

[Statlig ersättning till kommuner, Migrationsverkets webbplats Länk till annan webbplats.](#)

[Vad innebär det att man är bosatt i Sverige? Dölj Visa](#)

Att man är bosatt i Sverige innebär vid tillämpning av skollagen att man är eller ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen.

Det finns även personer som räknas som bosatta trots att de inte är eller ska vara folkbokförda i Sverige. Det gäller

1. personer som omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen om mottagande av asylsökande med flera, det vill säga bland andra asylsökande och personer som har ansökt om eller fått uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som inte är folkbokförda här i landet
2. personer som vistas i Sverige med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kapitlet 15 § utlänningslagen, det vill säga sådana tidsbegränsade uppehållstillstånd som kan ges till personer som samarbetar med brottsutredande myndigheter för att en förundersökning eller huvudförhandling i brottmål ska kunna genomföras
3. personer som har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan EU och dess medlemsstater och Schweiz om fri rörlighet för personer
4. familjemedlemmar till en person som tillhör en främmande makts beskickning eller lönade konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen om immunitet och privilegier och som inte omfattas av punkt 3, exempelvis familjemedlemmar till diplomater från tredje land
5. personer som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning, ibland kallade papperslösa.

Personer som tillhör någon av dessa kategorier har rätt till utbildning i Sverige trots att de inte är eller ska vara folkbokförda här. Men rätten till utbildning är begränsad för de flesta av kategorierna, till skillnad från personer som är eller ska vara folkbokförda här och som därmed har rätt till utbildning i Sverige fullt ut. I vilken utsträckning en person har rätt till utbildning beror alltså på vilken kategori hen tillhör.

Källa: 29 kapitlet 2–3 §§ skollagen.

[Mer om folkbokföring på Skatteverkets webbplats Länk till annan webbplats, öppnas i nytt fönster.](#)

Behörighet och rätt till utbildning inom komvux

Vad gäller för att en person ska kunna få utbildning inom komvux?

[Rätt, behörighet och antagning till komvux på grundläggande nivå](#)

[Rätt, behörighet och antagning till komvux på gymnasial nivå](#)

[Rätt, behörighet och antagning till komvux som anpassad utbildning](#)

[Rätt till sfi](#)

Mottagande till utbildning

Vem ansvarar för att barn och unga som nyligen kommit till Sverige får tillgång till utbildning?

Hemkommunen ansvarar för att utbildning kommer till stånd för alla barn och unga som är bosatta i kommunen som har rätt till utbildning och som vill ha det.

Hemkommunens ansvar att ge tillgång till utbildning omfattar både barn och unga som ska vara folkbokförda i Sverige och barn och unga som inte ska vara folkbokförda men som ändå har rätt till utbildning därför att de ska anses bosatta i landet vid tillämpningen av skollagen.

Källor: 8 kapitlet 12 §, 9 kapitlet 12 §, 10 kapitlet 24 §, 11 kapitlet 24 §, 15 kapitlet 30 § och 18 kapitlet 27 § skollagen.

[Kommunen ska informera om utbildning i obligatoriska skolformer](#)

Stöd i arbetet

[Organisera mottagande och utbildning av nyanlända elever](#)

Vad gäller för att ett barn eller en ungdom som nyligen kommit till Sverige ska kunna tas emot i anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan eller specialskolan?

Det är bara den som tillhör målgruppen för anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan eller specialskolan som får tas emot i dessa skolformer.

Ett mottagande i anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan förutsätter att hemkommunen efter en utredning har beslutat att barnet eller ungdomen tillhör målgruppen.

Frågan om mottagande i specialskolan prövas av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Källor: 7 kapitlet 5 och 6 §§ och 18 kapitlet 4-5 §§ skollagen.

[Vad gäller om det vid bedömningen av en elevs kunskaper finns indikationer på att eleven tillhör målgruppen för anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan?](#)

[Mottagande i anpassade grundskolan](#)

[Antagning till anpassade gymnasieskolan](#)

[Specialskolans målgrupper, Specialpedagogiska skolmyndighetens webbplats Länk till annan webbplats.](#)

Har vårdnadshavare för ett barn som nyligen kommit till Sverige rätt att välja förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola?

Ja. Det fria skolvalet gäller för alla barn som har rätt till utbildning i Sverige.

Källor: 9 kapitlet 15 och 17-18 §§, 10 kapitlet 30 och 35-36 §§ och 11 kapitlet 29 och 34-35 §§ skollagen.

[Välja förskoleklass och grundskola eller anpassad grundskola](#)

Hur snabbt ska barn och unga som är asylsökande tas emot i skolan?

Barn och unga som är asylsökande ska tas emot så snart det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden. Men de bör tas emot senast en månad efter ankomsten till Sverige. Detsamma gäller bland annat för barn och unga som ansökt om eller fått ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som inte är eller ska vara folkbokförda här i landet samt vissa andra barn under 18 år som saknar uppehållstillstånd.

För övriga barn och unga finns inte några särskilda bestämmelser om hur snabbt de ska tas emot, men det behöver ske så snart som möjligt och utan onödiga dröjsmål.

Källor: 1 kapitlet 10 § skollagen, 4 kapitlet 1 a § skolförordningen och 12 kapitlet 14 § gymnasieförordningen samt proposition 2000/01:115 Asylsökande barns skolgång m.m., sidan 20.

Måste barn ha fått ett personnummer eller samordningsnummer för att kunna få en placering i förskola eller skola?

Nej. Rätten till utbildning enligt skollagen är inte beroende av om en person har ett personnummer eller samordningsnummer. Att ett barn som exempelvis är asylsökande inte har hunnit få ett samordningsnummer är inte i sig ett skäl för kommunen att avvakta med att erbjuda plats i förskola eller fatta beslut om skolplacering för barnet.

Källor: 8 kapitlet 14 §, 10 kapitlet 30 §, 11 kapitlet 29 § och 29 kapitlet 2 § skollagen.

[Samordningsnummer, Skatteverkets webbplats Länk till annan webbplats.](#)

[Erbjudande om förskola och uppsökande verksamhet](#)

[Placering vid en kommunal skola](#)

Särskilt erbjudande om plats i förskola för vissa barn som är födda utomlands eller vars vårdnadshavare är födda utomlands

[Kan hemkommunen vara skyldig att erbjuda plats i förskola även om ett barns vårdnadshavare inte anmält önskemål om det?](#)

[Vad menas med hemkommun? Dölj Visa](#)

Enligt skollagen är hemkommunen den kommun som man är folkbokförd i. När det gäller personer som är bosatta i Sverige utan att vara folkbokförda är hemkommunen den kommun som de stadigvarande vistas i. Om en person saknar stadigvarande vistelseort är hemkommunen den kommun som personen tillfälligt uppehåller sig i. Detsamma gäller personer som har skyddad folkbokföring.

Källa: 29 kapitlet 6 § skollagen.

[Vad är en huvudman inom skolväsendet? Dölj Visa](#)

Förskolor, skolor, fritidshem och kommunal vuxenutbildning har alltid en huvudman. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och andra bestämmelser. Alla huvudmän inom skolväsendet ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen.

Kommuner

En kommun kan vara huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning.

Enskilda

En enskild fysisk eller juridisk person kan vara huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. En enskild huvudman kallas ofta även för "fristående huvudman". För kontakt med en fristående huvudman vänder man sig till verksamhetens styrelse eller motsvarande.

Regioner

Gymnasieskolor, anpassade gymnasieskolor och kommunal vuxenutbildning kan i viss utsträckning ha en region som huvudman.

Staten

Specialskolor och sameskolor samt förskoleklass och fritidshem vid en specialskola eller sameskola har staten som huvudman.

Källor: 2 kapitlet 2-8 § och 4 kapitlet 8 § skollagen.

Bedömning av nyanlända elevers kunskaper

Vilka elevers kunskaper ska bedömas i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan?

En nyanländ elev som tagits emot i grundskolan eller en motsvarande skolform ska få sina kunskaper bedömda, om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som inte definieras som nyanländ enligt skollagen och som tagits emot i någon av dessa skolformer. Det gäller om eleven

- har varit bosatt utomlands och har påbörjat sin utbildning i Sverige senast vid höstterminens start det kalenderår då hen fyller sju år, eller
- efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningen av elevens kunskaper görs.

Källor: 3 kapitlet 12 b-c §§ skollagen.

[Vem räknas som nyanländ enligt skollagen?](#)

Vad är syftet med bedömningen av nyanlända elevers och vissa andra elevers kunskaper?

Resultatet av bedömningen av elevens kunskaper ska beaktas vid beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp.

Resultatet ska också beaktas vid

- ett eventuellt beslut om anpassad timplan för en nyanländ elev som tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan eller specialskolan
- upprättande av den individuella studieplanen för en nyanländ elev som tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan eller specialskolan
- bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet för en nyanländ elev som tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan
- övrig planering av undervisningen
- fördelning av undervisningstiden

Enligt förarbetena syftar bedömningen även bland annat till att redan på ett tidigt stadium uppmärksamma elever som är i behov av stöd.

Källor: 3 kapitlet 12 d § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 27-28 och 61.

[Årskursplacering](#)

[Stöd för nyanlända elever](#)

Hur snabbt ska bedömningen göras i grundskolan och motsvarande skolformer?

Bedömningen av nyanlända elevers och vissa andra elevers kunskaper ska göras skyndsamt.

För nyanlända elever, och elever som efter skolgång i Sverige varit bosatta utomlands och därefter återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här, ska bedömningen göras i sådan tid att beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp kan fattas senast inom två månader från det att de tagits emot i grundskolan eller en motsvarande skolform.

För en elev som varit bosatt utomlands och som påbörjat sin utbildning i Sverige senast vid höstterminens start det kalenderår hen fyller sju år ska bedömningen göras senast inom två månader från det att eleven tagits emot i grundskolan eller en motsvarande skolform.

Källor: 3 kapitlet 12 c-d §§ skollagen.

[Årskursplacering](#)

Måste en ny bedömning göras om eleven byter skola?

Nej. Att en elev byter skola innebär inte att elevens kunskaper måste bedömas på nytt vid den nya skolan. Enligt förarbetena är tanken att en bedömning bara ska göras när eleven första gången tas emot inom skolväsendet, och att resultatet av bedömningen ska utgöra grund för planeringen och genomförandet av elevens fortsatta utbildning. Men enligt förarbetena innebär det inte att den nya skolan är bunden av den tidigare bedömningen. Eleven kan exempelvis ha gjort stora framsteg sedan bedömningen gjordes, vilket den nya skolan får ta hänsyn till.

Källor: 3 kapitlet 12 c-e §§ skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 28.

Vad gäller kring bedömning av en nyanländ elevs kunskaper vid mottagande till språkintröduktion?

När en nyanländ elev tas emot till språkintröduktion ska elevens kunskaper bedömas, om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Bedömningen ska göras skyndsamt så att en individuell studieplan kan upprättas för eleven inom två månader från mottagandet. Resultatet av bedömningen ska ligga till grund för den individuella studieplanen.

Källa: 17 kapitlet 14 a § skollagen.

[Individuell studieplan för elever i gymnasieskolan](#)

Stöd i arbetet

[Planera utbildningen på intröduktionsprogram](#)

Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper

I grundskolan och motsvarande skolformer är det obligatoriskt att vid bedömningen använda Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper steg 1 och 2. Materialet ska användas både för nyanlända elever och för elever som har varit bosatta utomlands och som börjar skolan i Sverige senast vid höstterminens start det år då de fyller sju år samt för elever som efter skolgång i Sverige har varit bosatta utomlands och återvänt till Sverige för att fortsätta sin utbildning här.

Kartläggningsmaterialets steg 3 är frivilligt för skolan att använda.

Kartläggningsmaterialet kan också användas vid den bedömning som ska göras när en nyanländ elev tas emot till språkintröduktion.

Källor: 1 och 3 §§ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:10) om underlag för bedömning av nyanlända elevers kunskaper.

[Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper](#)

Vad gäller om det vid bedömningen av en elevs kunskaper finns indikationer på att eleven tillhör målgruppen för anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan?

I alla situationer då frågan om målgruppstillhörighet väcks ska rektorn snarast informeras. Rektorn bör ha rutiner för att informera hemkommunen om att det finns behov av en utredning om målgruppstillhörighet. Hemkommunen bör i sin tur ha rutiner för hur elevens vårdnadshavare och eleven själv ska få information om vilka konsekvenser det får på kort och lång sikt att vara mottagen i anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan. Tolk behöver anlitas om elev eller vårdnadshavare har behov av det. Hemkommunen bör även ha rutiner för att säkerställa att en utredning påbörjas så snart frågan om målgruppstillhörighet väckts.

Under själva utredningen bör hemkommunen se till att det för elever med annan språklig bakgrund ägnas särskild uppmärksamhet åt faktorer som kan påverka förutsättningarna att göra korrekta bedömningar. Enligt kommentarerna till Skolverkets allmänna råd är det viktigt att se till att det är elevens kognitiva förmågor som mäts och inte eventuella språksvårigheter. Även kulturella skillnader kan påverka bedömningen.

Elever som tillhör anpassade gymnasieskolans målgrupp får även erbjudas utbildning på språkintröduktion i gymnasieskolan av hemkommunen.

Källor: 7 kapitlet 5 § och 17 kapitlet 6 § skollagen, Skolverkets allmänna råd (SKOLFS) om mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan samt om urval till anpassade gymnasieskolans nationella program samt Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan samt om urval till anpassade gymnasieskolans nationella program, sidan 12-14 och 17-18.

[Mottagande i anpassade grundskolan](#)

[Antagning till anpassade gymnasieskolan](#)

Årskursplacering

Vilken årskurs ska en nyanländ elev som tagits emot i grundskolan eller en motsvarande skolform placeras i?

En nyanländ elev ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Detsamma gäller för en elev som efter skolgång i Sverige varit bosatta utomlands och därefter återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här, och som fått sina kunskaper bedömda.

Det är rektorn som beslutar om årskursplacering. Beslutet fattas utifrån en individuell bedömning, där elevens ålder bara är en av flera faktorer som ska beaktas. Enligt förarbetena är det inte tillåtet att slentrianmässigt placera alla nyanlända elever eller andra berörda elever i en viss ålder i en viss årskurs.

Om den skolenhet där elevens kunskaper har bedömts inte anordnar den årskurs som eleven ska placeras i ska eleven få en ny skolplacering vid en annan skola.

Källor: 3 kapitlet 12 e §, 10 kapitlet 31 § och 11 kapitlet 30 § skollagen samt proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 33-35 och 61.

[Vilken rätt har en nyanländ elev att gå kvar i en viss skola?](#)

Hur snabbt ska rektorn besluta om placering i årskurs och undervisningsgrupp för en nyanländ elev?

För en nyanländ elev ska rektorn besluta om placering i en årskurs så snart som möjligt, och senast inom två månader från det att eleven tagits emot inom skolväsendet i grundskolan eller en motsvarande skolform. Eleven ska inom samma tid placeras i den undervisningsgrupp som eleven normalt ska tillhöra.

Motsvarande gäller för en elev som efter skolgång i Sverige varit bosatt utomlands för att därefter återvända till Sverige för att återuppta sin utbildning här, och vars kunskaper har bedömts. Beslutet om årskursplacering och placering i undervisningsgrupp ska för en sådan elev fattas senast inom två månader från det att eleven på nytt har tagits emot i grundskolan eller en motsvarande skolform.

Den undervisningsgrupp som eleven placeras i kan inte vara en förberedelseklass.

Källor: 3 kapitlet 12 e § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 33-35 och 62.

[Förberedelseklass](#)

Stöd för nyanlända elever

Kan nyanlända elever ha rätt till extra anpassningar och särskilt stöd?

Ja. Bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd gäller även för nyanlända elever. Men det finns också specifika stödåtgärder som syftar till att ge nyanlända elever och andra elever som varit bosatta utomlands och vars kunskaper har bedömts bästa möjliga förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en sådan stödåtgärd ska skollagens bestämmelser om särskilt stöd inte tillämpas.

Om extra anpassningar och de specifika stödåtgärderna för nyanlända elever inte bedöms räcka till för att tillgodose elevens stödbehov ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Visar utredningen att eleven är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram tas fram för eleven.

Källor: 3 kapitlet 5–12 §§ skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever - mottagande och skolgång, sidan 48–50.

[Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)

Vilka är de specifika stödåtgärderna för nyanlända elever?

De specifika stödåtgärderna för nyanlända elever är varken extra anpassningar eller särskilt stöd, utan en egen form av stöd. Dessa åtgärder är:

- förberedelseklass
- prioriterad timplan
- individuell studieplan
- anpassad timplan
- förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet för vissa nyanlända elever.

Källor: 3 kapitlet 12 f–i §§ skollagen och 9 kapitlet 4 a § skolförordningen.

Förberedelseklass

Vad innebär undervisning i förberedelseklass?

Ett beslut om förberedelseklass innebär att en elev delvis ska undervisas i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till. Syftet med undervisningen i förberedelseklass ska enligt förarbetena vara att öka elevens möjligheter att uppfylla betygskriterierna och ge eleven de kunskaper som hen behöver för att så tidigt som möjligt kunna ta del av undervisningen i den ordinarie undervisningsgruppen på heltid.

Rektorn kan besluta om undervisning i förberedelseklass för

- en nyanländ elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan
- en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan som inte är nyanländ enligt skollagen, men som har börjat skolan i Sverige efter att tidigare ha bott utomlands.

Rektorn får besluta om undervisning i förberedelseklass för en sådan elev om elevens kunskaper har bedömts och eleven saknar tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen.

Undervisning i förberedelseklass utgör varken extra anpassningar eller särskilt stöd.

Källor: 3 kapitlet 12 f § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever - mottagande och skolgång, sidan 44-45.

Hur länge kan en elev få undervisning i förberedelseklass?

En elev får inte ges undervisning i förberedelseklass längre tid än två år. En elevs undervisning i förberedelseklass i ett visst ämne ska avbrytas så snart eleven bedöms ha tillräckliga kunskaper i svenska för att på heltid kunna delta i undervisningen i det ämnet i den undervisningsgrupp som eleven normalt hör till. Syftet med den bestämmelsen är att ingen elev ska undervisas i förberedelseklass längre än nödvändigt.

Enligt förarbetena ansvarar rektorn för att elevens förutsättningar att övergå till undervisning i ordinarie undervisningsgrupp i olika ämnen bedöms kontinuerligt. Vid denna bedömning är elevens språkkunskaper inte ensamt avgörande utan det är, enligt förarbetena, en sammantagen bedömning av elevens möjligheter att tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen som ska göras. Denna bedömning kan variera från ämne till ämne.

En god tillgång till studiehandledning på modersmålet kan medföra att elevens bedöms ha möjlighet att ta del av undervisningen i sin ordinarie undervisningsgrupp i ett tidigare skede än annars.

Källor: 3 kapitlet 12 f § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 46-47 och 62.

Vad betyder det att eleven bara delvis kan få undervisning i förberedelseklass?

Ett beslut om undervisning i förberedelseklass får inte innebära att en elev enbart ska gå i förberedelseklass. En elev får bara undervisas delvis i en sådan klass. Vad som menas med delvis är inte specifikt reglerat. Det innebär att det är rektorn som i varje enskilt fall får avgöra hur stor del av undervisningen som en elev ska få i förberedelseklassen respektive i den ordinarie undervisningsgruppen.

Källor: 3 kapitlet 12 f § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 45.

Måste skolor inrätta förberedelseklasser?

Nej. Det är rektorn som beslutar hur undervisningen av nyanlända och andra elever ska organiseras vid skolan. Förberedelseklass är en av flera åtgärder som kan väljas för att ge nyanlända och andra elever som varit bosatta utomlands och vars kunskaper har bedömts de kunskaper som de behöver för att så tidigt som möjligt kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen.

Källor: 2 kapitlet 9-10 §§ skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 44.

Vem beslutar om undervisning i förberedelseklass och hur ska beslutet dokumenteras?

Det är rektorn som beslutar om en elev ska få undervisning i förberedelseklass.

Ett sådant beslut ska inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram, men rektorn behöver fatta ett separat beslut om undervisning i förberedelseklass för den enskilda eleven. Hur beslutet ska vara utformat är inte reglerat.

Källor: 3 kapitlet 12 f § skollagen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 45.

Prioriterad timplan

Vad innebär prioriterad timplan?

Ett beslut om prioriterad timplan innebär att en elev ges mer undervisning i svenska eller svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen, genom att den undervisningstid som huvudmannen har beslutat om för den aktuella årskursen omfördelas. Syftet med prioriterad timplan är att eleven genom ökade kunskaper i svenska snabbt ska kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen i övriga ämnen. Timmar får bara omfördelas till ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

En elev får omfattas av en prioriterad timplan under högst ett år och eleven får inte under denna tid ges mindre undervisning totalt än andra elever i samma årskurs hos huvudmannen.

Ett beslut om prioriterad timplan innebär inte några avvikelser från de ämnen och mål som gäller för utbildningen, utan bara att undervisningstiden tillfälligt omfördelas för eleven.

Prioriterad timplan är varken en extra anpassning eller en form av särskilt stöd.

Källor: 9 kapitlet 4 a § skolförordningen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever - mottagande och skolgång, sidan 38–39.

Under vilka förutsättningar kan en rektor besluta om prioriterad timplan och för vilka elever?

Rektorn kan besluta om prioriterad timplan för

- en nyanländ elev i grundskolan
- en elev i grundskolan som inte är nyanländ enligt skollagen men som har börjat i skolan i Sverige efter att tidigare ha bott utomlands och vars kunskaper har bedömts.

Ett beslut om prioriterad timplan får fattas för en sådan elev om det behövs för att eleven så snart som möjligt ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i den undervisningsgrupp som hen normalt hör till.

Rektorns beslut om prioriterad timplan ska fattas utifrån den enskilda elevens individuella behov och, enligt förarbetena, genomföras så att möjligheterna för eleven att uppfylla betygsriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i övriga ämnen inte försvåras. Ett exempel på när det kan bli aktuellt att tillämpa prioriterad timplan är när en elev har behov av att inledningsvis, under en begränsad tid, få fler timmar undervisning i svenska eller svenska som andraspråk och eleven kan bedömas ha förutsättningar att därefter hinna i kapp i de andra ämnena.

Källor: 3 kapitlet 12 a–c §§ skollagen, 9 kapitlet 4 a § skolförordningen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 39.

Vem beslutar om prioriterad timplan för en elev och hur ska beslutet dokumenteras?

Det är rektorn som beslutar om prioriterad timplan för en elev.

Ett sådant beslut ska inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram, men rektorn behöver fatta ett separat beslut om prioriterad timplan för den enskilda eleven. Hur beslutet ska vara utformat är inte reglerat.

Källor: 9 kapitlet 4 a § skolförordningen och proposition 2014/15:45 Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång, sidan 38 och 45.

Individuell studieplan

För vilka nyanlända elever ska en individuell studieplan tas fram?

En individuell studieplan ska upprättas för en nyanländ elev som har tagits emot, det vill säga som har påbörjat sin skolgång i Sverige, i högstadiet i grundskolan (årskurs 7-9) eller specialskolan (årskurs 8-10) och vars kunskaper har bedömts. Den individuella studieplanen ska upprättas senast inom två månader från mottagandet, vilket även är den tidsram som gäller för den inledande bedömningen av elevens kunskaper. Det innebär enligt förarbetena att den individuella studieplanen ska upprättas i samband med den inledande bedömningen av kunskaper.

Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper.

Källor: 3 kapitlet 12 g § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 90.

Vad ska den individuella studieplanen innehålla?

Den individuella studieplanen ska vara långsiktig och innehålla en beskrivning av hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska också innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder. Enligt förarbetena bör studieplanen, i de fall det är aktuellt, även beskriva olika tänkbara vägar inom gymnasieskolans introduktionsprogram för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program.

Källor: 3 kapitlet 12 g § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 90.

Stöd i arbetet

[Mallförslag för individuell studieplan](#)

Vad ska den individuella studieplanen användas till?

Den individuella studieplanen syftar till att öka elevens förutsättningar att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Enligt förarbetena bör den individuella studieplanen användas som ett verktyg för att göra en individuell planering av elevens utbildning inom grundskolan och specialskolan. Studieplanen bör också utgöra ett underlag för samverkan och fortsatt planering av elevens utbildning inom såväl grundskolan och specialskolan som gymnasieskolan. Den individuella studieplanen kan därigenom, enligt förarbetena, bidra till kontinuitet för eleven vid övergångar mellan skolor och skolformer.

Källa: proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 44 och 90.

[Överlämning vid skolbyte](#)

Ska skolan dokumentera upprättandet av en individuell studieplan i ett åtgärdsprogram?

Nej, att en individuell studieplan upprättas för en nyanländ elev som har tagits emot i högstadiet är inte en form av särskilt stöd och ska inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

Källor: 3 kapitlet 9 och 12 g §§ skollagen.

Anpassad timplan

Vad innebär anpassad timplan?

Anpassad timplan innebär att en elev får mer undervisning i vissa utvalda ämnen än övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen, genom en omfördelning av undervisningstiden. Anpassad timplan innebär, till skillnad från prioriterad timplan, att avvikelser får göras från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

En anpassad timplan ska utformas så att eleven ges undervisning i sådana ämnen och minst det antal ämnen som krävs för att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Ämnet idrott och hälsa får inte anpassas bort. En anpassad timplan måste också utformas så att eleven under den kvarvarande skoltiden ges minst den totala undervisningstid som återstår för övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen.

Källor: 3 kapitlet 12 h § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 91-92.

[Vad innebär prioriterad timplan?](#)

Under vilka förutsättningar kan rektorn besluta om anpassad timplan och för vilka elever?

Rektorn kan besluta om anpassad timplan för en nyanländ elev som tagits emot i högstadiet i grundskolan eller specialskolan om rektorn, efter en bedömning av elevens kunskaper eller senare, bedömer att eleven kommer att ha svårt att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan inom ramen för skolplikten eller motsvarande rätt till utbildning. För att rektorn ska få besluta om anpassad timplan för en elev krävs också att eleven och elevens vårdnadshavare har samtyckt till den anpassade timplanen.

Källa: 3 kapitlet 12 h §skollagen.

Varför krävs samtycke för ett beslut om anpassad timplan och vad händer om samtycke inte lämnas?

Samtycke från eleven och elevens vårdnadshavare krävs eftersom anpassad timplan innebär ett ingrepp i elevens rättigheter genom att avvikelser får göras från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Ett samtycke förutsätter, enligt förarbetena, att skolan ger god information om vad den anpassade timplanen innebär så att eleven och elevens vårdnadshavare kan ta ställning till åtgärden.

Eftersom ett beslut om anpassad timplan förutsätter samtycke från eleven och elevens vårdnadshavare kan beslutet inte överklagas.

Om eleven och elevens vårdnadshavare inte samtycker till att eleven ska ha en anpassad timplan kan en utredning av elevens behov av särskilt stöd behöva göras.

Källor: 3 kapitlet 7 och 12 h § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 91-92.

[Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)

Hur länge kan en elev ha en anpassad timplan?

Det finns inte någon angiven gräns för hur länge en elev kan ha en anpassad timplan, utan det är elevens behov som avgör detta.

Anpassad timplan syftar till att förbättra elevens förutsättningar att nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Källor: 3 kapitlet 12 h § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 92.

Ska ett beslut om anpassad timplan dokumenteras i ett åtgärdsprogram?

Nej, anpassad timplan är inte en form av särskilt stöd och ska inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

Källor: 3 kapitlet 9 och 12 h §§ skollagen.

Studiehandledning på modersmålet

Vem har rätt till studiehandledning på modersmålet?

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Det gäller inte bara nyanlända elever utan alla elever i

- grundskolan
- anpassade grundskolan
- specialskolan
- sameskolan
- gymnasieskolan
- anpassade gymnasieskolan.

Källor: 5 kapitlet 4 § skolförordningen och 9 kapitlet 9 § gymnasieförordningen.

Förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet för vissa nyanlända elever

Vissa nyanlända elever har en förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet. Det gäller nyanlända elever som har tagits emot, det vill säga som har påbörjat sin skolgång i Sverige, i högstadiet i grundskolan (årskurs 7-9), specialskolan (årskurs 8-10) eller anpassade grundskolan (årskurs 7-9) och vilkas kunskaper har bedömts. En sådan elev ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart att det inte behövs. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Källor: 3 kapitlet 12 i § skollagen.

Hur länge kan en elev få studiehandledning på modersmålet?

Det finns ingen begränsning av hur länge eller i vilken omfattning en elev kan få studiehandledning på modersmålet. Det är elevens behov som ska styra.

Källor: 3 kapitlet 12 i § skollagen, 5 kapitlet 4 § skolförordningen och 9 kapitlet 9 § gymnasieförordningen.

Kan en elev få studiehandledning på något annat språk än sitt modersmål?

Ja, en elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än sitt modersmål får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

För en nyanländ elev som har påbörjat sin skolgång i Sverige i högstadiet och vars kunskaper har bedömts, det vill säga en elev som hör till den grupp som har en förstärkt rätt till studiehandledning, får studiehandledningen ges på elevens starkaste skolspråk om det är ett annat språk än modersmålet.

Källor: 3 kapitlet 12 i § skollagen, 5 kapitlet 4 § skolförordningen och 9 kapitlet 9 § gymnasieförordningen.

Vad menas med en elevs starkaste skolspråk?

Med skolspråk avses enligt förarbetena det språk som eleverna möter i skolans undervisning i olika ämnen. En elevs starkaste skolspråk är det språk som eleven bäst utvecklar sina kunskaper på. Om en nyanländ elev exempelvis har fått en stor del av sin undervisning utanför sitt hemland och på ett annat språk än modersmålet kan det vara det språket som bedöms vara elevens starkaste skolspråk.

Källor: 3 kapitlet 12 i § skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 39 och 93.

Kan en elev få studiehandledning på svenska?

Ja. För en nyanländ elev som har tagits emot i högstadiet och vars kunskaper har bedömts får studiehandledningen ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet. Det innebär att studiehandledningen får ges på svenska om det är elevens starkaste skolspråk. Det skulle exempelvis kunna bli aktuellt efter att eleven gått några år i skolan i Sverige.

Även andra elever får ges studiehandledning på svenska, om skolan ser det som en lämplig insats inom ramen för skolans generella skyldighet att ge ledning, stimulans och i förekommande fall extra anpassningar och särskilt stöd till elever.

Källor: 3 kapitlet 2, 5-9 och 12 i §§ skollagen samt proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärka, sidan 39 och 93.

Innebär studiehandledning på modersmålet extra anpassningar eller särskilt stöd?

Studiehandledning på modersmålet är en stödinsats som kan ges antingen som en extra anpassning eller som särskilt stöd till en elev. Extra anpassningar är en mindre ingripande stödinsats som normalt är möjlig att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. För att studiehandledning på modersmålet ska räknas som särskilt stöd ska det röra sig om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Särskilt stöd beslutas i ett åtgärdsprogram.

För en nyanländ elev som har tagits emot i högstadiet och vars kunskaper har bedömts, och som därmed har en förstärkt rätt till studiehandledning, ska studiehandledningen inte hanteras inom ramen för reglerna om särskilt stöd och inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

Källor: 3 kapitlet 5-9 och 12 i §§ skollagen och proposition 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas, sidan 38. samt Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, sidan 8.

[Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram Länk till annan webbplats.](#)

Stöd i arbetet

[Studiehandledning på modersmålet i praktiken Länk till annan webbplats.](#)

Måste studiehandledning på modersmålet alltid vara en stödåtgärd?

Nej. Även elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas kan få studiehandledning på modersmålet. Men då handlar det inte om en stödåtgärd, utan om en form av ledning och stimulans som kan ges till alla elever för att de ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Källa: 3 kapitlet 2 § skollagen.

Studiehandledning som fjärrundervisning

[Kan studiehandledning på modersmålet ges som fjärrundervisning? Länk till annan webbplats.](#)

Studiehandledning som distansundervisning

[Får distansundervisning användas för studiehandledning på modersmålet? Länk till annan webbplats.](#)

Senast uppdaterad 01 juli 2024

Innehåll på denna sida

Regler och ansvar

[Rätt till modersmålsundervisning](#)

Stöd i arbetet

[Undervisa nyanlända elever](#)

Leda och organisera

[Organisera för nyanlända elevers utbildning](#)

Undervisning

[Nyanlända elever och betyg i grundskolan](#)

Bestämmelserna om betyg gäller alla elever i skolan, även nyanlända elever. Läs mer om nyanlända elever och betyg i grundskolan.

- [Start](#)
- › [Regler och ansvar](#)
- › [Ansvar i skolfrågor](#)
- › [Nyanlända elevers utbildning](#)

/

[Till toppen](#)